

Kommitté 6: Landsbygd övriga motioner, Transport

**Motioner:
Jordbruk och livsmedel**

Centerpartiets partistämman 29 september - 1 oktober 2023

Centerpartiet

Innehållsförteckning

Yttrande Partistyrelsen	2
Att-satser som behandlas i annan kommitté	5
Förslag till beslut: Besvarad.....	6
Förslag till beslut: Avslag	6
Att-satser.....	7
6.3 Motion angående lagar för flugfarmar	9
6.4 Återinför vallstödet	9
6.5 Förbättrad livsmedelsproduktion.....	10
6.6 Motion om att ge statligt bidrag till hundstallar	11
6.7 Återinför Vallstödet inom Sveriges Strategiska Jordbruksplan.....	12
6.8 Livsmedelsproduktionen behöver prioriteras högre på den politiska agendan....	14
6.9 Motion om att öka forskningen till klimatsmart odling som perenna sädeslag ..	16
6.10 Värna jordbruksmark	17
6.11 Tillåt virtuella stängsel inom betesdrift	19
6.12 Inför ursprungsmärkning av kött och övriga råvaror på restauranger	20

1 Yttrande Partistyrelsen

2 Det finns många anledningar att vara stolt över svenskt jordbruk. Svenskt jordbruk står för god
3 djuromsorg, säker mat, öppna landskap, miljöhänsyn och arbetstillfällen. Det spelar en viktig roll i
4 omställningen till ett mer hållbart samhälle och tillhör de bästa i världen när det kommer till låg och
5 ansvarsfull antibiotikaanvändning, liten förekomst av salmonella och låg klimatpåverkan.

6

7 Ursprungsmärkning

8

9 Den svenska matens mervärden gör att många konsumenter i dag aktivt söker efter svenska
10 matvaror i butiken och det är numera relativt enkelt att på förpackningar och skyltar se var maten
11 kommer ifrån. Alla frivilliga märkningar som kan underlätta för konsumenter att göra medvetna val
12 välkomnas av Centerpartiet.

13

14 På restauranger och i offentliga kök är informationen om vart maten är producerad mer svåråtkomlig
15 och det har tyvärr inte skett någon förbättring över tid. Därför vill Centerpartiet att det ska införas
16 nationella bestämmelser gällande ursprungsinformation för kött på restaurang och i offentliga kök.
17 För att ett sådant förslag om nationella bestämmelser ska kunna genomföras behöver utformningen
18 ske på ett sätt som inte skapar onödig administration för företagen. EU tillåter i dag
19 ursprungsmärkning på restauranger och offentliga kök ifall landet kan visa på samband mellan
20 kvalitet och ursprung. Under Januariavtalet påbörjades en dialog med kommissionen om det, men
21 den dialogen avbröts strax efter att nuvarande regering tillträdde. Utsikterna att få igenom en
22 ursprungsmärkning på restauranger och i offentliga kök borde annars vara relativt goda. Både
23 Frankrike och Finland har infört liknande regelverk.

24

25 Jordbrukets miljö och vallstödet

26

27 Att den svenska maten är sund och säker kan vi framför allt tacka den svenska livsmedelsindustrin
28 och primärproduktionen för. Som exempel är användningen av växtskyddsmedel och konstgödsel låg
29 i Sverige jämfört med andra EU-länder, vilket är resultatet av ett långsiktigt arbete från svenska
30 växtodlare. Med det sagt går det att fortsatt göra mer för att optimera användningen av jordbrukets
31 insatsvaror. Ökad kunskap, förbättrad rådgivning och precisionsodling är några exempel på insatser
32 som har effekt. De jordbrukare som vill ställa om till ekologisk odling – där varken kemiska
33 bekämpningsmedel eller konstgödsel är tillåtna – har också möjlighet att göra det. Det finns
34 dessutom EU-stöd att söka för det.

35

36 Stöden i den gemensamma jordbrukspolitikerna spelar generellt en stor roll för utvecklingen inom
37 svenskt jordbruk och bidrar till såväl miljömålen som en ökad livsmedelsproduktion. Centerpartiet
38 värnar de stöd som har högst måluppfyllelse och som inte är förenade med för mycket administrativa
39 bördor för bonden.

40

41 Betesmarkersättningarna tillhör de viktigare stöden inom den gemensamma jordbrukspolitiken och
42 är en förutsättning för att flera av våra växt- och djurarter ska finnas kvar i jordbrukslandskapet och
43 för att vi alla ska kunna njuta av deras kollektiva nyttigheter; förutom biologisk mångfald även
44 kulturarv, landskapsbild och skönhet m.m. Centerpartiet är mån om att betesmarkersättningarna
45 ska finnas kvar i en framtida jordbrukspolitik och att de ska vara attraktiva för bonden att söka.
46 Samtidigt vill partistyrelsen understryka att det från ett svenskt perspektiv inte bara är viktigt för den
47 biologiska mångfalden *hur* jordbruk bedrivs utan också *att* det bedrivs jordbruk. Den utgångspunkten
48 var t.ex. central när Centerpartiet i riksdagen, våren 2022, drev igenom ett omfattande krisstöd till
49 svensk animalieproduktion till följd av de extrema kostnadsökningarna på insatsvaror.

50

51 När S-regeringen i december 2021 fattade beslut att lämna över den strategiska planen för den
52 gemensamma jordbrukspolitiken 2023-2027 till EU-kommissionen valde den att inte ta med
53 vallstödet som en åtgärd i planen. Det beslutet var Centerpartiet kritiskt till, vilket bl.a. avspeglar sig i
54 Centerpartiets höstbudgetmotion, där det finns medel avsatta för att återinföra vallstödet i någon
55 form. Precis som anförs i två motioner ser partistyrelsen flera miljö- och klimatfördelar med odling av
56 vall. Markstruktur, kolinlagring, minskat växtnäringssläckage och en ogrässanerande effekt är några
57 exempel. Utan ett vallstöd riskerar vallodlingen att minska de kommande åren, sannolikt främst i
58 södra Sverige där miljönyttan är som störst. Det är beklagligt.

59

60 **Stärkt konkurrenskraft och ökad livsmedelsberedskap**

61

62 För att svenskt jordbruk ska kunna utvecklas långsiktigt och leverera alla de positiva saker som vi
63 förknippar med svenskt jordbruk, så behöver företagen vara lönsamma och konkurrenskraftiga. Här
64 spelar Centerpartiet en central roll i svensk politik. Dels för att förklara vilken central betydelse
65 jordbruket har för vårt samhälle. Dels för att driva frågor som stärker de enskilda lantbruksföretagen,
66 exempelvis förslag om sänkta kostnader, minskat regelkrångel m.m.

67

68 För att jordbruket ska bli mer konkurrenskraftigt behöver den svenska livsmedelssektorn få en ökad
69 prioritet i regeringens budgetar och i styrningen av våra myndigheter. Sedan de övergripande målen i
70 den nationella livsmedelsstrategin antogs av riksdagen 2017 har det blivit tydligare för
71 myndigheterna att de ska prioritera svensk matproduktion, men fortfarande brister det arbetet på
72 många myndigheter. Livsmedelsstrategin är just nu föremål för en revidering, vilket välkomnas av
73 Centerpartiet.

74

75 Stärkt konkurrenskraft och en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel är en viktig del i att stärka
76 svensk livsmedelsberedskap, men inte den enda. I en kris- eller krigssituation räcker det inte att vi
77 kan producera mycket mat, om vi inte samtidigt kan säkra jordbrukets transporter, tillgången på
78 diesel, gödsel, utsäde, växtskyddsmedel reservdelar, kompetens o.s.v. Hela livsmedelskedjan måste
79 hänga ihop för att maten ska hamna på tallriken. Detta samband och outvecklade politikområde
80 behöver hanteras genom konkreta politiska insatser och inte genom att begrava frågan i utredningar.
81 I valrörelsen presenterade Centerpartiet flera förslag på hur sårbarheten inom primärproduktionen
82 kan minska.

83

84 **Ekologisk kompensation**

85

86 För ett antal år sedan presenterades en utredning om ekologisk kompensation (SOU 2017:34) som
87 föreslog åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald vid ny markexploatering.
88 Även om grundansatsen var positiv så saknade den föreslagna modellen tillräckligt med flexibilitet
89 och utrymme för innovation för att kunna inkludera privatsektorn i betydelsefull utsträckning.
90 Centerpartiet anser därför att det behövs en ny utredning om ekologisk kompensation som tar
91 avstamp i den tidigare. En sådan utredning bör utforma ett system som i högre utsträckning
92 inkluderar näringslivet samt klargöra den viktiga gränsdragningsfrågan om vilka nivåer av
93 exploatering som ska åtföljas av obligatoriska kompensationsåtgärder och vad för slags åtgärder det
94 kan röra sig om.

95

96 **Forskning och innovation**

97

98 Livsmedelssektorn måste ständigt förnyas och förändras för att den ska överleva. Den svenska
99 lantbrukarkåren är relativt gammal och en ny generation lantbrukare behöver slussas in. Det
100 förutsätter en framtidstro inom lantbruksnäringen och att fler unga väljer att söka sig till de
101 naturbruksutbildningar som finns och att de håller en hög nivå.

102

103 Inom forsknings- och innovationsområdet är det alltså ett problem att inte en större del av
104 anslagen för forskning och utveckling går till livsmedelssektorn. Innovationsgraden inom
105 livsmedelssektorn behöver stärkas i förhållande till jämförbara EU-länder om Sverige på sikt ska klara
106 konkurrensen internationellt. Inte minst behöver förmågan att addera värden från produktionen
107 behöver öka.

108

109 Den växande globala efterfrågan på mat och klimatförändringarna kommer att kräva stora
110 anpassningar av jordbruket de kommande åren. Det förutsätter en utveckling av nya grödor och
111 odlingsmetoder de kommande åren. Den omställningen anser partistyrelsen att Sverige bör gå i
112 bräschen för. Ett bra exempel på det är vad nya växtförädlingsmetoder kan åstadkomma. Med
113 grödor som är bättre anpassade för vårt nordiska klimat, mer torktåliga, högre näringsvärden och
114 större skördar, så ökar konkurrenskraften i lantbruket samtidigt som behovet av insatsvaror minskar.
115 Vi ser därför med stor framförsikt på alla de möjligheter som nya växtförädlingsmetoder ger, och
116 kommer verka för ett tillåtande och bra regelverk på EU-nivå.

117

118 En ökad odling av proteingrödor och vall, samt större användande av alternativa proteinkällor, såsom
119 insekter, marina växter och djur, kan också det leda till ett mer hållbart lantbruk. Det kan minska
120 behovet av importerad soja, samtidigt som det skapar en större redundans och mer miljönytta i
121 jordbruket. En tillåtande och flexibel lagstiftning vad gäller nya livsmedel och proteinkällor är här av
122 stor vikt, samt mer forskning och infrastruktur.

123

124 Inom animalieproduktionen sätts stora förhoppningar till att virtuella stängsel ska komma på bred
125 front de kommande åren. Virtuella stängsel skulle kunna leda till en väsentligt enklare och mer
126 flexibel svensk betesdrift, vilket vore positivt både för lantbruksföretagen och den biologiska
127 mångfalden. Partistyrelsen ser den stora potential som finns med virtuella stängsel och välkomnar
128 ytterligare försök och studier som kan fastställa att stängslen klarar kraven i svensk
129 djurskyddslagstiftning.

130

131 **Djurskydd**

132

133 Centerpartiet vill att Sverige fortsätter att verka för ett starkt djurskydd på nationell och
134 internationell nivå. Djurskyddet ska bidra till att djuren är friska, har det bra och kan bete sig så
135 naturligt som möjligt. Partistyrelsen ser flera utmaningar med dagens djurskydd. T.ex. gäller det
136 bristerna inom djursjukvården samt utmaningarna med att åstadkomma mer likvärdiga
137 djurskyddskontroller. På smådjurssidan har smuglingen av djur, framför allt hundar, blivit ett allt
138 större problem på senare år. Det behöver åtgärdas, framför allt för smådjurens skull.

139

140 I Sverige finns det över en miljon registrerade hundar och många människor ägnar en stor del av sitt
141 liv åt att ta hand om egna eller andras hundar. Det är ett beundransvärt engagemang oavsett om det
142 sker i organiserad form eller ej. När engagemanget övergår till att exempelvis driva hundstall för
143 övergivna hundar, anser partistyrelsen att den verksamheten primärt bör söka finansiering på annat
144 sätt än genom staten. Detta eftersom den verksamhet som bedrivs inte nödvändigtvis är ett
145 offentligt ansvar. Partistyrelsen konstaterar dessutom, precis som anføres i en av motionerna, att det
146 redan i dag genomförs stora insatser för att omhänderta hundar tack vare gåvor från allmänheten.

Att-satser som behandlas i annan kommitté

[6.10.2](#) Behandlas i Landsbygd kommitté 3: att utreda möjligheten att införa incitament till markägare som är beredda att återskapa jordbruksmark eller betesmark, där skog har planterats på tidigare åkermark.

[6.10.3](#) Behandlas i Landsbygd kommitté 3: att undersöka möjligheter till finansieringslösning av incitament till markägare via statliga medel.

147

Förslag till beslut: Besvarad

[6.3.1](#) att man utreder att ändra lagen om kasserad mat till insekter att mera överstämna med vad som gäller för restauranger med liknande profil. Insektsfarmor bör ligga under Livsmedelsverkets domän. Man bör påverka EU att ändra lagen om uppfödning av insekter.

[6.4.1](#) att Centerpartiet kraftfullt ska arbeta för att återinföra vallstödet i Sverige.

[6.5.1](#) att Centerpartiet ska utveckla politik för en svensk livsmedelsproduktion som stimulerar biologisk mångfald.

[6.5.2](#) att Centerpartiet ska utveckla politik för en svensk livsmedelsproduktion som minskar behovet av konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel.

[6.7.1](#) att Centerpartiet driver frågan om att vallstödet återinförs som en del av Sveriges Strategiska Jordbruksplan och utformas på ett mer attraktivt sätt så att fler söker dessa stöd.

[6.7.2](#) att Centerpartiet driver frågan om att utveckla nya kombinationer där både vallstöd och olika former av kompensationsstöd också kan sökas ihop. I syfte att vallodlingen och dess goda egenskaper får en ökad tyngd och mer avgörande betydelse i de jordbrukspolitiska stödsystemens kommande utformning och dess långtidsmål om en mer hållbar livsmedelsproduktion.

[6.9.1](#) att forskning och införandet av forskningsresultaten för klimatsmart odling snabbas på.

[6.10.1](#) att utreda möjligheten för lagstadgad kompensation vid all typ av exploatering av jordbruksmark eller grönmark inom kommunen genom att ändra i PBL plan- och bygglagen så att detta medges.

[6.11.1](#) att centerpartiet driver på för att göra systemet med virtuella stängsel lagligt i Sverige.

[6.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa ursprungsmärkning av kött, fisk och fågel på restaurang.

[6.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att införa ursprungsmärkning av övriga råvaror på restaurang.

148

Förslag till beslut: Avslag

[6.6.1](#) att Centerpartiet ska verka för att hundstallar ska få statligt bidrag för omhändertagande av hundar så att friska hundar inte måste avlivas.

[6.8.1](#) att livsmedelsproduktionen ska ha högre prioritet än andra intressen vid utformning av regleringsbrev.

149

150

151 **Att-satser**

152 [6.3.1](#) att man utreder att ändra lagen om kasserad mat till insekter att mera överstämna med vad
153 som gäller för restauranger med liknande profil. Insektsfarnar bör ligga under Livsmedelsverkets
154 domän. Man bör påverka EU att ändra lagen om uppfödning av insekter.

155

156 [6.4.1](#) att Centerpartiet kraftfullt ska arbeta för att återinföra vallstödet i Sverige.

157

158 [6.5.1](#) att Centerpartiet ska utveckla politik för en svensk livsmedelsproduktion som stimulerar
159 biologisk mångfald.

160

161 [6.5.2](#) att Centerpartiet ska utveckla politik för en svensk livsmedelsproduktion som minskar behovet
162 av konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel.

163

164 [6.6.1](#) att Centerpartiet ska verka för att hundstallar ska få statligt bidrag för omhändertagande av
165 hundar så att friska hundar inte måste avlivas.

166

167 [6.7.1](#) att Centerpartiet driver frågan om att vallstödet återinförs som en del av Sveriges Strategiska
168 Jordbruksplan och utformas på ett mer attraktivt sätt så att fler söker dessa stöd.

169

170 [6.7.2](#) att Centerpartiet driver frågan om att utveckla nya kombinationer där både vallstöd och olika
171 former av kompensationsstöd också kan sökas ihop. I syfte att vallodlingen och dess goda egenskaper
172 får en ökad tyngd och mer avgörande betydelse i de jordbrukspolitiska stödsystemens kommande
173 utformning och dess långtidsmål om en mer hållbar livsmedelsproduktion.

174

175 [6.8.1](#) att livsmedelsproduktionen ska ha högre prioritet än andra intressen vid utformning av
176 regleringsbrev.

177

178 [6.9.1](#) att forskning och införandet av forskningsresultaten för klimatsmart odling snabbas på.

179

180 [6.10.1](#) att utreda möjligheten för lagstadgad kompensation vid all typ av exploatering av
181 jordbruksmark eller grönmärk inom kommunen genom att ändra i PBL plan- och bygglagen så att
182 detta medges.

183

184 [6.10.2](#) Behandlas i Landsbygd kommitté 3: att utreda möjligheten att införa incitament till markägare
185 som är beredda att återskapa jordbruksmark eller betesmark, där skog har planterats på tidigare
186 åkermark.

187

188 [6.10.3](#) Behandlas i Landsbygd kommitté 3: att undersöka möjligheter till finansieringslösning av
189 incitament till markägare via statliga medel.

190

191 [6.11.1](#) att centerpartiet driver på för att göra systemet med virtuella stängsel lagligt i Sverige.

192

193 [6.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa ursprungsmärkning av kött, fisk och fågel på restaurang.

194

195 [6.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att införa ursprungsmärkning av övriga råvaror på restaurang.

196

197

198 [6.3 Motion angående lagar för flugfarmar](#)

199 **Motionskrivare:** Nils Lewinsky

200 GÖTEBORGS C-krets, GÖTEBORGS C-dist

201 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

202

203 [Brödtext](#)

204 Ett producera protein på et cirkulärt sätt är mycket fviktig för fodertillverkning. Insekter är en
205 möjlighet att använda sig av. Idag finns en EU-lag, som skall tolkas att man bara får använda
206 kasserade vegetabilier från producenter till mat för odlingen av tex flugor. Flugfarmar jämföres med
207 att hålla boskap. Tillstånd och tolkning ligger under Jordbruksdepartementet. Man kan också jämföra
208 vad gäller för en restaurang, som använder kasserad mat.

209 Nils Lewinsky

210 Centern i Centrum

211 Jag yrkar på

212 [Att-sats](#)

213 [6.3.1](#) att man utreder att ändra lagen om kasserad mat till insekter att mera överstämna med vad
214 som gäller för restauranger med liknande profil. Insektsfarmar bör ligga under
215 Livsmedelsverkets domän. Man bör påverka EU att ändra lagen om uppfödning av insekter.

216 [Yttrande Distrikt](#)

217 Avslag

218 [6.4 Återinför vallstödet](#)

219 **Motionskrivare:** STEFAN Nypelius

220 Gotlands C-krets, GOTLAND C-dist

221 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

222

223 [Brödtext](#)

224 Vallodling har mängder av positiva effekter för miljön. Det är positivt för biologisk mångfald,
225 näringsläckage, kolinlagring och mullbildande. Vallen är flerårig och därmed vintergrönt och bevuxen
226 året om. genom sin långa växtperiod så tränger rötterna längre ned i jorden gör att vallen är
227 strukturförbättrande och jordens mullhalt höjs samt att tillväxten av markorganismer stimuleras. Det
228 fleråriga växttecket förhindrar jorderosion vid t.ex. höga vattenflöden. Dessutom minskar behovet av
229 växtskyddsmedel då det är en flerårig gröda.

230

231 Trots dessa positiva effekter tog förra regeringen bort det miljöstödet som fanns för vallodling. Den
232 prioriterades bort på vaga grunder. Vallodling får därför svagare ekonomisk konkurrenskraft jämfört
233 med spannmålsodling, framför allt på slättbygder där vallodling kan ge de största positiva effekterna.

234 Med hänvisning till ovanstående yrkar jag på

235 [Att-sats](#)

236 [6.4.1](#) att Centerpartiet kraftfullt ska arbeta för att återinföra vallstödet i Sverige.

237 [Yttrande Distrikt](#)

238 Motionären lyfter en angelägen fråga angående återinförande av nationellt vallstöd. Vallodlingens
239 positiva egenskaper belyses klart i motionen. Vi ställer oss positivt inställda till detta då detta var med
240 i Centerpartiets budgetförslag. Sittande regering verkar inte villiga att lyfta detta trots fagert tal om
241 hjärtlandet med mera. Utifrån detta uppmanar Gotlandsdistriktet partistämman att bifalla motionen.

242 [6.5 Förbättrad livsmedelsproduktion](#)

243 **Motionskrivare:** Maria Comstedt

244 ÖREBRO C-krets, ÖREBRO C-dist

245 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

246 Jimmy Nordengren, Örebro

247 [Brödtext](#)

248 I Centerpartiets program har vi lyft fram att vi vill bevara och förstärka den biologiska mångfalden i
249 hela Sverige och ge markägaren drivkraft i det viktiga jobbet att bevara den biologiska mångfalden.

250 Ett mycket bra sätt öka den biologiska mångfalden är att fler odlar ekologiskt, de ekologiska gårdarna
251 har 30 procent högre biologisk mångfald jämfört med oekologiska. För bin och andra pollinatörer är
252 skillnaden 50 procent. Fler insekter, fåglar och markorganismer på ekogårdar minskar behovet av
253 bekämpningsmedel och hjälper grödorna genom ökad pollinering och förbättra växternas
254 näringsupptag.

255 En annan stark orsak till att vi borde stimulera och skapa bra förutsättningar för fler att odla
256 ekologiskt är bristen på konstgödsel från Ryssland. Vi tillverkar ingen konstgödsel i Sverige. Det
257 ekologiska lantbruket använder sig, till skillnad från det konventionella jordbruket inte av
258 konstgödsel eller andra kemiska bekämpningsmedel vilket ökar på graden av självförsörjning och
259 bättre pris. Oekologisk odling låser in oss i ohållbar import från andra länder.

260 Den tredje starka orsaken till att fler varor i produkter borde bli ekologiska är att vi vill äta så giftfri
261 mat som möjligt. Vem vill äta gift? Och vi börjar se de tydliga konsekvenserna av vår matproduktion
262 och matkonsumtion. Vi behöver utveckla nya sätt både inom det konventionella och ekologiska
263 jordbruket för att vi ska minska klimatavtrycket, öka den biologiska mångfalden och säkerställa att vi
264 kan producera mat i framtiden utan konstgödsel och kemiska tillsatser.

265 Vi yrkar därför

266 [Att-sats](#)

267 [6.5.1](#) att Centerpartiet ska utveckla politik för en svensk livsmedelsproduktion som stimulerar
268 biologisk mångfald.

269 [6.5.2](#) att Centerpartiet ska utveckla politik för en svensk livsmedelsproduktion som minskar
270 behovet av konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel.

271 [Yttrande Distrikt](#)

272 **Distriktsstyrelsens utlåtande:**

273 Hur jordbruksmarken bäst brukas har med rätta varit föremål för diskussion under lång tid. Det råder
274 inget tvivel om att det under perioder har gjorts på ett sätt som inte varit hälsosamt för djur eller
275 människor. Men som tur är går både utvecklingen och kunskapen framåt. Idag kan moderna
276 jordbruksmaskiner med skärpa både bearbeta och gödsla varje kvadratmeter för bästa resultat.

277 Att verka för den biologiska mångfalden är viktigt och kan göras på många sätt, vilket
278 länsstyrelsen/jordbruksverket idag stimulerar via olika bidrag. Centerpartiet ser gärna ännu mer
279 stimulans och kunskapshöjande insatser för att öka den biologiska mångfalden.

280 Att däremot generellt verka för att öka andelen ekologisk produktion är inte direkt görligt. Som
281 motionären påpekar producerar vi inte konstgödsel i Sverige idag. Det är ett problem, det borde vi
282 göra. Utan konstgödsel behövs mängder av naturgödsel, vilket vi inte har idag. Vi har helt enkelt inte
283 tillräckligt många djur i Sverige. Utan rätt gödsel skulle troligen skördarna minska, vilket vi inte har
284 råd med idag, vare sig för självhushållning eller för producenternas lönsamhet. Den stora vinsten för
285 miljö och klimat, och därmed också biologisk mångfald, uppstår om vi kan ställa om energi- och
286 bränsleanvändningen i lantbruket till förnybart. Där har Centerpartiet förslag som skulle göra skillnad
287 i praktiken. De producenter som idag är anslutna till ekologisk odling – med de regler som idag ingår i
288 certifieringen – behöver ofta köra mer och längre för att exempelvis införskaffa foder och råvaror.
289 Det är en av orsakerna till att det för närvarande är högre pris på ekologiska produkter än
290 konventionellt odlade produkter.

291 Distriktsstyrelsen ställer sig positiv till insatser och stimulans som ökar den biologisk mångfalden i
292 jord och skog, men vägen att gå är inte enbart att ställa o till ekologisk odling. Vi behöver ha en
293 helhetssyn på hur vi bäst använder våra marker till matproduktion, både vad gäller odling och
294 djurhållning.

295 **Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta**

296 - att bifalla den första att-satsen- att avslå den andra att-satsen- att vidarebefordra motionen till
297 Centerpartiets riksstämman

298

299 Motet beslutade att bifalla den 1:a attsatsen och avslå den 2:a attsatsen.

300 [6.6 Motion om att ge statligt bidrag till hundstallar](#)

301 **Motionsskrivare:** Charlotte Wahlqvist

302 GÖTEBORGS C-krets, GÖTEBORGS C-dist

303 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

304

305 **Brödtext**

306 I dagens samhälle så är det många hundar som är omhändertagna av olika anledningar och finns på
307 hundstallar. Det kostar mycket att kunna ge hundarna bra omhändertagande med mat, motion,
308 träning av olika slag, veterinärkostnader etc. Hundstallarna drivs oftast av ideella krafter och får
309 bidrag ifrån allmänheten. Hundar har en stor betydelse i samhället för människors välbefinnande och
310 gör stor nytta även professionellt t ex som ledarhund och polishund. Då allmänheten har möjlighet
311 att tas sig an hundar från hundstallarna är det ju väldigt förfärligt att behöva avliva i övrigt friska
312 hundar för att medel inte räcker för att driva verksamhet.

313

314 [Att-sats](#)

315 [6.6.1](#) att Centerpartiet ska verka för att hundstallar ska få statligt bidrag för omhändertagande av
316 hundar så att friska hundar inte måste avlivas.

317 [Yttrande Distrikt](#)

318 Avslag

319 [6.7 Återinför Vallstödet inom Sveriges Strategiska Jordbruksplan](#)

320 **Motionskrivare:** Gabriella Hammarskjöld

321 Gotlands C-krets, GOTLAND C-dist

322 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

323

324 [Brödtext](#)

325 Inför 2022 lämnade den dåvarande landsbygdsministern Anna-Caren Säterberg (S) i Sveriges
326 förslag till Strategisk Jordbruksplan till EU. Det är det förslaget som nu ligger till grund för EU:s CAP-
327 stöd och Sveriges tillförda Nationella stöd på det Jordbrukspolitiska området från och med 2023.

328 Inför detta arbete med jordbruksplanen drev under 2021 den lokala aktiva Jordbrukspolitiska C-
329 arbetsgruppen på Gotland på mot Centerpartiets Riksdagsledamöter i Miljö- och Jordbruksutskottet
330 kring vikten av att vallstödet bör fortsätta vara en del av Sveriges plan inom jordbrukspolitiken. Skälet
331 till att så skedde är att vallodlingen sedan länge varit en dominerande gröda inom växtodlingen på
332 ön. Ca 40% av Gotlands växtföljd består av olika former av vallodling. Nötköttproduktionen har
333 också de senaste 5 åren ökat betydligt mer på ön än i många andra delar av landet under samma tid.
334 Här bedöms vallodlingen utgöra en viktig bas för denna produktionsgren.

335 Gotland är som bekant ett brokigt landskap som består av alla olika former av odlingslandskap, med
336 allt från slättbygd, mellanbygd och skogsbygd. Lite som ett miniatyr Sverige. Detta gör därför att olika
337 gårdar med nya jordbruksplanen får väldigt olika förutsättningar. Detta trots att det odlas vall i alla
338 former av bygder på ön. Samma situation råder i många andra traditionella jordbruks-/glesbygds-län i
339 Sverige så som norra Skåne, Halland, Blekinge, Kalmar, Kronoberg, Jönköping, Västra Götaland,
340 Bohuslän, Örebro, Värmland, Dalarna, Jämtland och i flera Norrlandslän. Det alla dessa län och
341 säkerligen även fler jordbruks län i Sverige har gemensamt är att man har en lång tradition av att ha
342 en stor andel vallodling i länens samlade växtföljd. Detta gör att borttagandet av vallstödet riskerar
343 att slå fel för många lantbruk. Detta gäller särskilt lantbruk som befinner sig utanför de nya utpekade
344 kompensationsstödsodlingsområdena. Men även för de lantbruk som nu endast kan söka
345 kompensationsstöd när vallstödet försvunnit, så får vallodlingens betydelse en väsentligt
346 underordnad betydelse i grundkraven.

347 Det är också i grunden fel att ta bort ett stöd för en gröda som så enskilt och entydigt har en lång rad
348 positiva egenskaper som främjar ett långsiktigt hållbart jordbruk och den biologiska mångfalden i och
349 runt jordbrukslandskapen. Vallen som odlas på Gotland har ett inslag av klöver och ofta även lusern.
350 Vallen oavsett om den används som fodervall eller som mer långliggande betesvall för får- och nöt
351 bidrar till att minska övergödningen från åkermark, den höjer mullhalten och gynnar mikrober och
352 maskar i åkerjorden. Vallen har unika egenskaper i att den tack vare baljväxterna också blommar tre
353 gånger per säsong. Detta är viktigt för den omgivande biologiska mångfalden som gynnar en stor
354 andel insekter, fjärilar, pollinerande insekter så som vildbin, honungsbin, humlor och även fåglar och

355 annat djurliv. Här utgör Gotland också en viktig förebild som ett odlingslän som ännu har en stor
356 andel biologisk mångfald bevarad tack vare änges- och betesmarkskulturen och stort inslag av vall
357 och långliggande betesvallar. Vid perioder av långvarig torka är också vallen nästan den enda grödan
358 som överlever. Vilket också det svåra torkåret 2018 i Sverige och allra helst på Gotland visade.

359 I långtidsutvärderingar som Statens Jordbruksverk låtit utföra av Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU)
360 och Lunds Universitet visar att vallstödet har haft stor nytta för minskad övergödning, åkermarkens
361 ökade mullhalt (på många ställen i världen minskar mullhalten) samt dessa betydelse för att skapa en
362 bättre växtföljd som minskar problem med allt från ogräs och växtsjukdomar som på ett väsentligt vis
363 minskar användningen av bekämpningsmedel. Och sist men inte minst vallens stora betydelse för
364 den långsiktiga säkringen av biologisk mångfald i och i anslutning till jordbrukslandskapen som idag i
365 övrigt lever i en allt mer trängd situation. Forskarnas rekommendationer har varit tydliga i att deras
366 slutsatser varit att man måste bibehålla både vallstödet och de s.k. kompensationsstöden (olika
367 former av kompensationsstöd för odlingsområden i mellan- och skogsbygd med sämre
368 odlingsförutsättningar) för att långsiktigt skapa en så bred och god effekt av stödets samlade
369 betydelse och för att skapa ett fortsatt långsiktigt hållbart jordbruk. Här är det uppenbart att de
370 fördjupade vetenskapliga bedömningarna som gjorts inte har vägts in av tjänstemän och politiker.

371 För trots forskarnas tydliga rekommendationer så har Sverige i den nya Strategiska Jordbruksplanen
372 helt tagit bort vallstödet som stödform. Istället har det lagts extra mycket krut på att skapa olika
373 former av kompensationsstöd i de sämre odlingsområdena runt om i Sverige. I övriga
374 odlingsområden föreslås olika former av 1-åriga miljöstöd. Många vallodlare och allra helst många av
375 de som ligger utanför kompensationsområdena har nu protesterat och sagt att borttagandet av
376 vallstödet försvårar ekonomin för att bibehålla den goda tradition av vallproduktion som sedan länge
377 bidragit med många goda miljöeffekter i odlingslandskapet. Och då till förmån för andra grödor och
378 EU-stöd som mer är anpassade för den Europeiska kontinentens mer ensidiga och för miljön sämre
379 alternativet med utarmande stråsädesjordbruk.

380 Det är ett generellt grundfel att ta bort nationella stöd från en odlingsform och gröda som på så
381 många sätt bidrar till ett hållbart lantbruk - istället för att våga förstärka stödformerna för vallodling
382 med höjd finansieringsgrad och annan utformning så att fler vill söka dem. För vallen har unikt bra
383 egenskaper för minskad övergödning, självförsörjning av kväve, kolinlagring i mark samt minskad
384 plöjning och erosionsrisk samt stärkt biologisk mångfald i och runt odlingslandskapen med särskild
385 fokus på jordhälsa och pollinerande växters överlevnad.

386 En konsekvens av vallstödet borttagande har visat sig vara ökad odling av fodermajs och spannmål.
387 Detta bedöms inte främja ett hållbart jordbruk då ökad odling av fodermajs och spannmål bedöms
388 bidra till minskad mullhalt, ökade problem med resistent problemogräs och användning av
389 herbicider och växtsprutmedel, minskad mat och sämre livsmiljö för pollinerande insekter samt en
390 ökad problematik med olika former av växtsjukdomar som tidigare inte förekommit i Sverige när
391 vallodlingen varit den dominerande fodergrödan. Denna utveckling går ju rakt emot de
392 hållbarhetsmål som svenskt lantbruk måste sträva mot om vi ska skapa en hållbar framtid för svensk
393 livsmedelsproduktion.

394 Vallgrödan har också unika torktåliga egenskaper som är viktiga för många av de odlingslandskap
395 som nu återkommande och i framtiden riskerar att drabbas av perioder av för lite nederbörd och
396 torka. Klimatförändringarna är här för att stanna och då måste jordbrukspolitiken agera där efter.

397 Svensk jordbrukspolitik måste i större utsträckning värna de långvariga brukningstraditioner som
398 finns i många jordbruksbygder i Sverige som befinner sig utanför de största slättjordbruksområdena.
399 Och att vallgrödan som har så unikt goda egenskaper fortsätter förbli en grundstomme för ett

400 långsiktigt hållbart jordbruk in i framtiden i Sverige. Och att stöden inte utformas för ensidigt utifrån
401 de stora slättodlingsbygderna där traditionen kring djurhållning sedan länge gått ner och där de rena
402 växtodlingsgårdarna är mer koncentrerade.

403 [Att-sats](#)

404 [6.7.1](#) att Centerpartiet driver frågan om att vallstödet återinförs som en del av Sveriges Strategiska
405 Jordbruksplan och utformas på ett mer attraktivt sätt så att fler söker dessa stöd.

406 [6.7.2](#) att Centerpartiet driver frågan om att utveckla nya kombinationer där både vallstöd och olika
407 former av kompensationsstöd också kan sökas ihop. I syfte att vallodlingen och dess goda
408 egenskaper får en ökad tyngd och mer avgörande betydelse i de jordbrukspolitiska
409 stödsystemens kommande utformning och dess långtidsmål om en mer hållbar
410 livsmedelsproduktion.

411 [Yttrande Distrikt](#)

412 Motionärerna lyfter en angelägen fråga angående återinförande av nationellt vallstöd. Vallodlingens
413 positiva egenskaper belyses klart i motionen. Vi ställer oss positivt inställda till detta då detta var med
414 i Centerpartiets budgetförslag. Sittande regering verkar inte villiga att lyfta detta trots fagert tal om
415 hjärtlandet med mera.

416 Utifrån detta uppmanar Gotlandsdistriktet partistämman att bifalla motionen.

417 [6.8 Livsmedelsproduktionen behöver prioriteras högre på den politiska 418 agendan](#)

419 **Motionskrivare:** Göran Hillbom

420 Heby C-krets, UPPSALA C-dist

421 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

422

423 [Brödtext](#)

424 Vi har sedan 2017 haft en nationell livsmedelsstrategi i Sverige vars övergripande mål är att öka vår
425 inhemska livsmedelsproduktion på ett hållbart sätt. Tre handlingsplaner med mer konkreta insatser
426 och tillhörande budget till olika myndigheter och instanser har tagits fram, vilket är positivt och visar
427 på en viljeinriktning. För oss som jobbar med primärproduktion ger vissa av dessa insatser ringar på
428 vattnet ner till vår produktion, som exempelvis kommande insats för myndighetssamordning av
429 kontroll och handläggning av miljöfarlig verksamhet. Men på det stora hela så ser de flesta
430 livsmedelsproducenter inte någon reell förbättring i sin vardag mer än fina ord och löften. Något som
431 däremot syns och känns ordentligt i primärproduktionsled är skenande kostnader för insatsvaror och
432 ökade pålagor från olika håll.

433 Sveriges självförsörjningsgrad behöver öka, det är de flesta överens om. Torkan 2018 och nu senast
434 coronapandemin är exempel på händelser i närtid då sårbarheten i vår låga självförsörjningsgrad
435 uppdagades. Cyberattacker, afrikansk svinpest och fågelinfluensa är pågående exempel på hot mot
436 vår livsmedelsförsörjning. När nu totalförsvaret rustas upp är det tydligt att Sveriges
437 livsmedelsproducenter är en mycket viktig pusselbit i arbetet. Därtill finns det omfattande
438 klimatutmaningar där lantbruket pekas ut som en nyckelspelare för att nå flertalet uppsatta
439 klimatmål. Sammantaget kan vi konstatera att Sveriges bönder förväntas vara en starkt bidragande
440 aktör i lösningen på många problem.

441

442 För att det ska gå att bedriva livsmedelsproduktion i enlighet med livsmedelsstrategins ambition
443 behövs bland annat tillgång till bra jordbruksmarker samt betesmarker för våra idisslare. Vi ser
444 tydliga intressekonflikter i detta. Exempelvis omvandlas prima jordbruksmark på uppsalaslätten till
445 industrimark. Därtill har vi vargproblematiken med Siggeforareviret där det finns hela 12 bekräftade
446 individer, och som har orsakat förödande konsekvenser i närområdet. I synnerhet för
447 lammproducenter.

448

449 För att livsmedelsproducenter ska kunna fortsätta bedriva verksamhet i enlighet med
450 livsmedelsstrategin och kunna vara den nyckelaktör för många av våra samtida utmaningar som de
451 förväntas vara behöver det finnas en tydligare styrning från politiskt håll.

452

453 Livsmedelsproduktion måste därför prioriteras högre än andra intressen, det är något som behöver
454 genomsyra regleringsbrev till aktuella myndigheter för att minska intressekonflikter i frågan.

455 **Vi vill därför att Centerpartiet jobbar för:**

456 **Att-sats**

457 **6.8.1** att livsmedelsproduktionen ska ha högre prioritet än andra intressen vid utformning av
458 regleringsbrev.

459 **Yttrande Distrikt**

460 Motionären lyfter en grundläggande fråga för hela samhället, nämligen att livsmedelsförsörjningen
461 måste vara högst prioriterad i de allra flesta sammanhang. Det finns tillfällen när andra intressen kan
462 väga tyngre, t ex i skarpa lägen då försvarets villkor ändå måste prioriteras.

463 I dagens läge när krisberedskap är ett på många håll nyvaknat intresse, bör det bli lättare att få
464 förståelse för betydelsen av bra villkor för jordbruk och annan livsmedelsproduktion, även när det
465 handlar om svåra målkonflikter i samhällsutvecklingen. Det är dock även i fortsättningen av största
466 vikt att politiken påminns om betydelsen av en stabil, hållbar och tillräcklig livsmedelsproduktion i
467 Sverige, och där bör Centerpartiet gå i täten. Det gäller inte bara enligt den av motionären föreslagna
468 att-satsen gällande regleringsbrev till myndigheter som direkt arbetar med livsmedelsrelaterade
469 frågor, utan också på många andra områden.

470 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

471 Att bifalla motionen

472

473 Gustav Tällberg yrkar

474 Att skrivningen "till relevanta myndigheter" adderas som ett tillägg till distriktsstämmans
475 yttrande i slutet av att-satsen

476

477 Beslutade

478 Att bifalla motionen

479 Att bifalla Gustav Tällbergs förslag till tillägg

480 [6.9 Motion om att öka forskningen till klimatsmart odling som perenna](#) 481 [sädesslag](#)

482 **Motionskrivare:** Christina Persson

483 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

484 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

485 Ingrid Persson, Skåne

486 Inga-Kerstin Eriksson, Skåne

487 Lars V Andersson, Skåne

488 Martin Stockfors, Skåne

489 [Brödtext](#)

490 Perenna sädesslag diskuteras allt oftare i odlingsammanhang och nu pågår även forskningsprojekt
491 för att ta fram perenna varianter av både vete och korn som ska kunna odlas här i Sverige.

492 Perenna sädesslag har många fördelar. De har större, starkare rotsystem som bättre klarare olika
493 slags väder, vilket ökar kolinlagringen och som också tillåter grödorna att bättre tillgodogöra sig
494 näringen i jorden. Rotsystemen gör att de även kan stå emot torka bättre, eftersom de enklare kan
495 komma åt vatten. De kräver dessutom minskad jordbearbetning, vilket leder till att lantbrukaren kan
496 sänka sin energiförbrukning och att risken för näringsläckage och markpackning minskar. På så sätt
497 kan perenna sädesslag bidra till en minskad klimatpåverkan.

498 Lantmännen, SLU, Mistra och Formas forskar på perenna spannmål, men forskningen väntas ta
499 ytterligare 10-15 år. En av de stora utmaningarna framåt är att anpassa spannmålsgrödorna till vårt
500 nordiska klimat, så att grödorna kan klara kylan och övervintra.

501 Centerpartiet ska verka för

502 [Att-sats](#)

503 [6.9.1](#) att forskning och införandet av forskningsresultaten för klimatsmart odling snabbas på.

504 [Yttrande Distrikt](#)

505 Perenna jordbruksgrödor gör det möjligt att kombinera matproduktion med lagring av kol i marken.
506 När naturliga ekosystem en gång i tiden omvandlades till jordbruksmark försvann stora mängder kol
507 som varit bundet i marken i form av mull. De två viktigaste orsakerna till att markkolet förlorades är
508 markbearbetning (främst plöjning) och att perenna växter med stora och djupa rotsystem ersattes
509 med ettåriga växter med små och grunda rotsystem.

510

511 Perenna spannmål i blandkulturer, som t.ex. kernza samodlat med luzern, är mindre känsliga för
512 torka än dagens ettåriga monokulturer vilket försöksodlingar i Skåne och Uppland har visat.

513

514 Forskare tror att inom 10-20 år går det att få fram perenna sorter som kan mäta sig med dagens
515 högavkastande ettåriga grödor.

516

517 **Beslut:**

518 1. att anse att-satsen besvarad

519 [6.10 Värna jordbruksmark](#)

520 **Motionskrivare:** Frank Tholfsson

521 KUMLA C-krets, ÖREBRO C-dist

522 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

523 Frank Tholfsson, Kumla Örebro distrikt, Jan Engman, Kumla Örebro distrikt, Anders Olsson Örebro,
524 Örebro distrikt

525 [Brödtext](#)

526 **Motionärerna föreslår att Centerpartiet verkar för att Riksdagen inför en princip för kompensation**
527 **vid exploatering av jordbruksmark genom att föreslå ändringar i Plan- och bygglagen, PBL, som**
528 **medger detta och dessutom skapar incitament till markägare som vill återskapa jordbruksmark,**
529 **där skog har planterats på tidigare åkermark.**

530

531 **Bakgrund**

532 Urbaniseringen ökar ständigt över hela världen och även i Sverige. Detta skapar ett tryck på att
533 bebygga värdefull grönmark och i synnerhet jordbruksmark. Byggnation på jordbruksmark innebär
534 oftast ett oåterkalleligt beslut, det är svårt, för att inte säga omöjligt, att omvandla hårdgjord yta till
535 jordbruksmark igen.

536 Intressekonflikten mellan att bevara och exploatera jordbruksmark har varit en omdiskuterad fråga
537 under en längre tid i Sverige. Problemet har dock inte hindrat exploatering av jordbruksmark och allt
538 fler jordbruksytor omvandlas till urbana områden. Även om medvetenheten kring jordbruksmarkens
539 värde som resurs har ökat, är kunskap om vilka olika värden som går förlorade i detta sammanhang
540 fortfarande bristfälliga.

541 Jordbruksmark exploateras ibland utan de avvägningar och beslutsunderlag som lagstiftningen
542 kräver. Lagstiftningen i Miljöbalken anger en mycket restriktiv hållning till att upplåta jordbruksmark
543 till bebyggelseändamål. Ändå visar det sig att beslut kring markanvändningen i stor utsträckning
544 påverkas av kommunala markinnehav och externa intressens efterfrågan på mark. Detta
545 överensstämmer inte med lagstiftningens långsiktiga avsikt med resurshushållningen och en hållbar
546 tillväxt för att klara miljömålen och erhålla en god livsmedelsförsörjning och ekologisk hållbarhet

547 **Ekologisk kompensation**

548 Genom så kallad ekologisk kompensation som bygger på principen om att "förorenaren ska betala"
549 och innebär att den som orsakar skada på allmänna naturvärden såsom jordbruksmark ska gottgöra
550 skadan genom att skapa eller säkerställa motsvarande värden på annan plats, så att ingen
551 nettoförlust av naturvärden uppstår.

552 Ekologisk kompensation baseras på skadelindringshierarkin, som innebär att skador på naturvärden i
553 första hand ska undvikas, i andra hand begränsas, i tredje hand restaureras och i fjärde hand
554 kompenseras.

555 Kompensationsprincipen kan vara ett bra redskap för att slå vakt om jordbruksmark i kommunen.
556 Om exploatören har ansvar för att tillskapa eller öka den ekologiska kvaliteten på jordbruksmark, blir
557 kostnaden för att bygga här mer kännbar och fungerar då som en broms för exploatering. Mer
558 värdefulla områden blir ”dyrare” än mer enkla, på det sättet skapas en bättre fungerande marknad
559 som utgår från naturvärden.

560

561 Vår bedömning är att ekologisk kompensation kan tillämpas i kommuners planprocesser och att det
562 kan leda till en ökad medvetenhet kring kommunens naturvärden. För att tillämpningen ska vara
563 effektiv krävs ett strukturerat arbetssätt samt kunskap om ekologisk kompensation och
564 skadelindringshierarkin hos tjänstemän och politiker genom hela detaljplan- och
565 exploateringsprocessen.

566 I PBL Plan- och bygglagen finns idag inte möjlighet att ställa krav på kompensation, men allt fler
567 kommuner fattar beslut om att arbeta med frivillig kompensation vid all typ av exploatering enligt
568 Boverket. Centerpartiet föreslår att krav ställs på kompensation i PBL plan- och bygglagen så att
569 kommunerna ska genomföra kompensationsåtgärder vid eventuell exploatering av jordbruksmark.

570 **Incitament till markägare för att återskapa jordbruksmark**

571 Centerpartiet skulle dessutom vilja se någon form av incitament till markägare som är beredda att
572 återskapa jordbruksmark eller betesmark, där skog har planterats på tidigare
573 åkermark. Finansieringsstöd ska utgå från staten.

574

575

576 **Yrkande**

577

578 **Motionärerna föreslår att Centerpartiet verkar för att riksdagen beslutar:**

579

580

581

582 **Att-sats**

583 [6.10.1](#) att utreda möjligheten för lagstadgad kompensation vid all typ av exploatering av
584 jordbruksmark eller grönmark inom kommunen genom att ändra i PBL plan- och bygglagen
585 så att detta medges.

586 [6.10.2](#) Behandlas i Landsbygd kommitté 3: att utreda möjligheten att införa incitament till
587 markägare som är beredda att återskapa jordbruksmark eller betesmark, där skog har
588 planterats på tidigare åkermark.

589 [6.10.3](#) Behandlas i Landsbygd kommitté 3: att undersöka möjligheter till finansieringslösning av
590 incitament till markägare via statliga medel.

591 [Yttrande Distrikt](#)

592 **Distriktsstyrelsens utlåtande:**Distriktsstyrelsen håller med om att detta är en viktig och prioriterad
593 fråga och någon form av kompensation behöver ske och att någon form av incitament behöver
594 införas.

595 **Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta**

596 - att bifalla motionen- att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma

597

598 Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen.

599 [6.11 Tillåt virtuella stängsel inom betesdrift](#)

600 **Motionskrivare:** ERIK Evestam

601 SÄFFLE C-krets, Värmlands C-dist

602 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

603

604 [Brödtext](#)

605 Den biologiska mångfalden i odlingslandskapet behöver stärkas – samtidigt som vi ökar produktionen
606 av svensk mat. Därför behöver arbetet med virtuella stängsel påskyndas så att tekniken blir laglig
607 även i Sverige.

608 Den svenska matproduktionen har drabbats av stora kostnadsökningar och detta riskerar framförallt
609 drabba de skogs- och mellanbygder som behöver den som bäst. Samtidigt pågår den tekniska
610 utvecklingen för fullt och flera innovationer tas fram som ger möjlighet att underlätta för betesdrift i
611 områden där detta inte fullt ut är ekonomiskt rationellt.

612 Ett sådant exempel är att kostsamma och arbetskrävande fysiska stängsel för betesdrift ersätts med
613 virtuella. Där djurägaren via sin telefon både kan hägna in, flytta och ändra formen på området som
614 ska betas.

615 Ett projekt för att titta mer på detta har genomförts via forskningsinstitutet Rise mellan 2019 och
616 2021 där en bredd av expertis har medverkat för att undersöka tekniken, hur den fungerar, för och
617 nackdelar.

618 En av slutsatserna är att det skulle underlätta för möjligheten att beta områden som tidigare varit
619 olönsamma. Effekterna kan bli stora för både den biologiska mångfalden, för det öppna landskapet
620 och för livsmedelsproduktionen.

621 Systemet är dock inte tillåtet enligt svensk djurskyddslagstiftning – även om fortsatta försök pågår.

622 Jag anser att arbetet behöver skyddas på och vill därför att:

623 [Att-sats](#)

624 [6.11.1](#) att centerpartiet driver på för att göra systemet med virtuella stängsel lagligt i Sverige.

625 [Yttrande Distrikt](#)

626 Centerpartiet i Värmlands distriktsstämma ställer sig bakom motionen och yrkar bifall.

627 [6.12 Inför ursprungsmärkning av kött och övriga råvaror på restauranger](#)

628 **Motionskrivare:** Emma Söderhjelm

629 VÄRNAMO KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

630 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

631 Johan Hilding, Jönköpings distrikt

632 Axel Hilding, Jönköpings distrikt

633 [Brödtext](#)

634 Ursprungsmärkning av kött, fisk, fågel och övriga råvaror på restauranger skall vara en självklarhet
635 både för gästen och krögarnas bästa. Detta är ett säljargument för att de krögare som väljer att satsa
636 på högkvalitativa råvaror skall gynnas och att det inte skall bli konkurrens av lågkvalitativa råvaror.
637 Sverige har en av Europas strängaste djurskyddslagar och den lägsta användningen av antibiotika till
638 animalieproduktion. För de gäster som vill värna svenskt jordbruk och tycker det är viktigt att välja
639 kött som inte bär på antibiotikaresistenta bakterier så skall det vara enkelt att välja rätt. Det är viktigt
640 att svenskt jordbruk ökar sin självförsörjningsgrad både för konsumenten, den biologiska mångfalden
641 och landet Sverige. Det är ingen självklarhet att importen fungerar vid oroliga tider.

642 [Att-sats](#)

643 [6.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa ursprungsmärkning av kött, fisk och fågel på
644 restaurang.

645 [6.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att införa ursprungsmärkning av övriga råvaror på restaurang.

646 [Yttrande Distrikt](#)

647 *Ursprungsmärkning ger kunden ökad makt och möjlighet att välja. Det ger en ökad transparens och*
648 *möjlighet att välja bort producentländer med hög antibiotikaanvändning och/eller långa*
649 *transportavstånd. Att krav på att redovisa ursprung ej gäller restauranger är ett problem som*
650 *behöver lösas.*

651

652 ***Distriktsstyrelse föreslår att bifalla motionen***

653 Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

654